

[Finansministeren.]

civile anlægsudgifter. De udgjorde i 1956-57 knap 400 mill. kr. For indeværende år anslås de til 450 mill. kr., og for næste år er budgettet en yderligere stigning til 475 mill. kr. Budgettallet er dog, ligesom i tidligere år, af foreløbig karakter, idet endelig afgørelse om dets størrelse først kan træffes, når det samlede offentlige bygge- og anlægsbudget er fastlagt. Jeg skal i denne forbindelse nævne, at der ikke inden for den omtalte budgetramme er afsat væsentlige beløb til nye bevillinger.

En nærmere gennemgang af anlægsbudgettet viser, at udgiftsstigningen i alt væsentligt kan henføres til tre områder. For det første udbygningen af statsskolerne og de højere læreanstalter. På dette område begyndte væksten i bevillingerne allerede for et par år siden, og udgifterne har siden været jævnt voksende med 5-10 mill. kr. årlig; en stigende del af budgettet går til byggearbejderne ved læreanstalterne. For det andet er der omkostningerne ved oprettelsen af atomstationen på Risø, der påbegyndtes i 1955-56. Udgifterne nåede i 1956-57 op på 17 mill. kr. og vil formentlig i år andrage omkring 30 mill. kr. og i næste år 38 mill. kr., hvorefter der forventes en nedgang. Endelig vil jeg for det tredje nævne den i foråret besluttede udvidelse af Kastrup lufthavn. Udgifterne i indeværende år er vanskelige at bedømme, men vi må regne med i næste år at nå op på en anlægsudgift på omkring 40 mill. kr.

For de øvrige styrelser og statsvirksomheder, der har et større anlægsprogram, har udgifterne i det hele ligget mere stabilt. Statsbanerne havde i 1956-57 relativt betydelige investeringer dels ved etableringen af Halsskovruten, dels ved ekstraordinære lokomotivanskaffelser. På disse områder er udgifterne aftagende, men til gengæld vil der blive afsat øgede beløb bl. a. til Rødbyforbindelsen. Investeringerne vil dog nok blive noget lavere end i 1956-57. Statshavnens anlægsudgifter vil derimod øges noget.

Det er ubestridelig en ganske væsentlig opgang, der har været i anlægsudgifterne i de sidste år, og sammenligner vi det nuværende udgiftsniveau med forholdene for nogle år siden, hvor den årlige udgift lå på 325-350 mill. kr., får man også indtryk af en

omfattende investeringsaktivitet. Det er imidlertid urealistisk at tro, at man i længden kan holde samfundsvigtige investeringer så stærkt tilbage som hidtil, og det ville efter min opfattelse også være forkert at gøre det i betragtning af den betydning, som udbygningen af trafiknettet og udvidelsen af forsknings- og uddannelsesmulighederne har for den fremtidige erhvervsudvikling.

Jeg tror derfor, at man også i de kommende år må være forberedt på anlægsudgifter af en ret betydelig størrelse. Samtidig vil jeg dog fremhæve betydningen af, at de styrelser, for hvilke det måtte være aktuelt, udarbejder samlede programmer for deres byggeplaner en række år fremover, således at der kan opnås den bedst mulige tilrettelæggelse af anlægsbevillingerne. Som et eksempel kan jeg nævne det igangværende arbejde med en rationel planlægning af stærkt tiltrængte udvidelser af vore højere læreanstalter og universiteter.

For så vidt angår den sidste af drifts- og anlægsbudgettets hovedposter, forsvarsudgifterne, er der ved udarbejdelsen af finanslovforslaget foreløbigt budgetteret under forudsætning af en bevillingsramme på 935 mill. kr., svarende til det for indeværende år afsatte beløb. Herved fastholdes ikke alene den besparelse på 60 mill. kr., der gennemførtes i foråret; men tillige indebærer den omstændighed, at der til trods for højere priser og lønninger kalkuleres med uændrede udgifter, en ikke ubetydelig besparelse. Spørgsmålet om forsvarrets ordning og dermed om de fremtidige forsvarsudgifter er fortsat genstand for overvejelse i regeringen og forsvarsudvalget, og den for 1958-59 fastlagte budgetramme er derfor som nævnt af foreløbig karakter.

Jeg skal derefter redegøre nærmere for statens kapitalbudget og herunder først for udviklingen i kapitaludgifterne.

Efter den kraftige nedgang i statens udlån fra 1955-56 til 1956-57 er der udsigt til en stabilisering af udbetalingerne på det nuværende niveau — det vil sige på omkring 600 mill. kr. årlig. Dette står naturligvis i første række i forbindelse med, at udbetalingerne af boligstøttelån nu bevæger sig nedad mod det niveau, der må ventes under den gældende boligstøttelov. Boliglånene påregnes i indeværende år at medføre udbetalinger på noget under 500 mill. kr., og